

O DOMÁCÍM NÁSILÍ A LIDECH



VRBA VIMPERK

KRIZOVÉ A PORADENSKÉ CENTRUM PRO OHROŽENÉ DOMÁCÍM NÁSILÍM

1. máje 74, 2. patro, 385 01 Vimperk

telefon: 602 144 264

e-mail: vrba@cckpt.cz

web: www.cckpt.cz

facebook: Krizové a poradenské centrum pro ohrožené domácím násilím VRBA Vimperk

PROČ JE DŮLEŽITÉ O DOMÁCÍM NÁSILÍ HOVOŘIT?

Protože 97 % občanů ví, co pojem „domácí násilí“ znamená,
ale 49 % obyvatel neví, jak se zachovat.

4 z 5 soudí, že je těžké rozpoznat domácí násilí, a 2/3 populace schvaluje „vykázání“.

„U týraných žen se zjistily stejné projevy a symptomy jako u lidí, kteří přežili koncentrační či zajatecké tábory, nebo byli oběťmi únosů, přepadení, anebo přežili přírodní katastrofy.“

„Stáří je přirozené, násilí nikoli...“

Projekt podpořila Nadace Open Society Fund Praha z programu Dejme (že)nám šanci, který je financován z Norských fondů. Prostřednictvím Norských fondů přispívá Norsko ke snižování sociálních a ekonomických rozdílů a posílení vzájemné spolupráce v Evropě. Podporuje především ochranu životního prostředí, výzkum a stipendia, rozvoj občanské společnosti, péči o zdraví, děti, rovnost žen a mužů či zkvalitnění justice.

Program Dejme (že)nám šanci podporuje rovné příležitosti žen a mužů v pracovním i osobním životě a prevenci a pomoc obětem domácího násilí v České republice. Spravuje ho Nadace Open Society Fund Praha, která od roku 1992 rozvíjí hodnoty otevřené společnosti a demokracie v České republice.

PODĚKOVÁNÍ

Tato brožura vznikla za využití odborné literatury, spolupracujeme také s Intervenčním centrem pro osoby ohrožené domácím násilím v Českých Budějovicích, Probační a mediační službou Prachatice, Bílým kruhem bezpečí, Policií ČR, Městem Vimperk, azylovými domy, projektem Nenechte si ubližovat (AVON), Pro – Fem.

Všem touto cestou děkujeme za odborné konzultace. V neposlední řadě děkujeme přímo klientům, že měli důvěru se na nás obrátit. Bez nich by publikace ztrácela autentičnost.

OBSAH

ÚVOD.....	1
CO JE DOMÁCÍ NÁSILÍ.....	2
Specifika domácího násilí.....	3
Formy domácího násilí	4
Prameny domácího násilí.....	5
Rizikové skupiny	6
Jak domácí násilí rozpoznat.....	10
Partnerské násilí.....	11
Násilí na dětech.....	14
Násilí na seniorech.....	15
CO DĚLAT.....	17
Plánování bezpečí.....	17
Blízký člověk, který chce pomoci	22
Pomoc krůček po krůčku.....	23
Jak pomoci?.....	24
Jak začít život bez násilí	25
1. pilíř ochrany před domácím násilím - Policie ČR.....	26
2. pilíř ochrany proti domácímu násilí – intervenční centra	30
3. pilíř ochrany proti domácímu násilí – soudy – trestněprávní ochrana.....	31
Sociálně-právní ochrana dětí a Úřad práce	31
KONTAKTY NA POMÁHAJÍCÍ ORGANIZACE.....	33
ODBORNÁ LITERATURA A DALŠÍ ZDROJE.....	43
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	46

ÚVOD

Každá iniciativa směřovaná proti domácímu násilí se musí orientovat také na zvýšení citlivosti veřejnosti vůči tomuto jevu.

Brožura, kterou právě držíte v ruce, je výstupem projektu VRBA Vimperk. Ten má mimo jiné zvýšit obecné povědomí o problematice domácího násilí pomocí publikační činnosti a preventivních osvětových programů.

Jejím účelem není jen přiblížit oblast samotného domácího násilí, ale poskytnout také základní informace o možnostech pomoci. Proto zde najdete praktické rady i kontakty či adresy na organizace, u nichž je možné vyhledat radu nebo pomoc, a to z oblasti Vimperska, případně nejbližšího okolí.

Tato brožura je stejně jako ženám určena i obětem mužského pohlaví a muži by se kvůli volbě jazyka této knihy neměli cítit z problematiky vyloučení.

Odvolání se na oba rody v celém textu by bylo neobratné. Navíc o mužích jako obětech se teprve začíná mluvit. To znamená, že většina dostupných informací a výzkumů se týká hlavně žen. Domácí násilí je stále velkým společenským tabu. Natož pak, pokud je v pozici oběti muž. Přímoou zkušenost s domácím násilím má přitom v ČR až 29% žen a 15% mužů. Vyplývá to z nového průzkumu agentury STEM/MARK pro organizaci Čas Robinsonů.

Věděli jste, že každá čtvrtá žena je nebo byla fyzicky týraná svým partnerem? Ale pozor, nejen muži útočí. V 95 procentech případů jsou oběťmi domácího násilí ženy, ale domácího násilí se dopouštějí také ženy na mužích, i když v nesrovnatelné míře.

Tato příručka pracuje většinou se situací, že obětí je žena, nicméně s důrazným dodatkem, že role mohou být zaměněny a že muži by se neměli cítit vyloučení. Dále mluvíme o skupinách osob ohrožených domácím násilím, jako jsou děti či senioři.

Informace zde prezentované může samozřejmě využít kdokoli, kdo je ohrožen domácím násilím nebo blízcí takové osoby.

CO JE DOMÁCÍ NÁSILÍ

„Domácím násilím je obecně rozuměno chování, které u jednoho z partnerů způsobuje strach z druhého. Skrze užití **moci**, kterou tento strach poskytuje, kontroluje násilný partner chování druhého.“ Pojem domácí násilí zahrnuje fyzické, sexuální, psychické či ekonomické násilí (či např. vynucenou izolaci), k nimž dochází mezi blízkými osobami.

Uvádí se, že většinu obětí domácího násilí tvoří ženy, přičemž pachatelé jsou obvykle jejich současní i bývalí partneři (dochází ale i k násilí na dětech, starých osobách, násilí žen proti mužům či k násilí v homosexuálních vztazích). Podle reprezentativního výzkumu provedeného v roce 2003 v České republice Sociologickým ústavem AV ČR a Filosofickou fakultou UK zažije některou z forem domácího násilí za svůj život 38 % žen.

S ohledem na skutečnost, že ženy tvoří až 95% obětí partnerského násilí, je domácí násilí v řadě mezinárodních deklarací považováno za jednu z forem násilí na ženách. Podle definice OSN je násilím na ženách míněn „každý projev rodově podmíněného násilí, který má nebo by mohl mít za následek tělesnou, sexuální nebo psychickou újmu, nebo utrpení žen, včetně hrozby takovými činy, zastrašování a úmyslného omezování svobody a to ve veřejném či soukromém životě.“

Policejní statistiky dále prokazují, že zhruba v 10% všech ohlášených případů domácího násilí byli oběťmi muži. To znamená, že byli oběťmi domácího násilí partnerek, manželek anebo jiných mužů – například v homosexuálních vztazích. Často také dochází k transgeneračním problémům, kdy se do konfliktu dostávají otec se svým synem, příp. prarodič s vnukem.

Domácí násilí je trestný čin. Nikdo nemá právo druhého ponižovat, omezovat jej či používat fyzického násilí.

SPECIFIKA DOMÁCÍHO NÁSILÍ

Domácí násilí má vždy svou historii. Často začíná velmi nenápadně (psychickým znevažováním, kontrolou, izolací, ponižováním), takže si jeho prvních příznaků oběť často ani nevšimne. Pokud se ovšem domácí násilí hned v počátcích nezastaví, má stupňující se tendenci – opakuje se a nabývá na intenzitě.

Domácí násilí se odehrává „beze svědků“ a mezi osobami, které k sobě mají (či měly) blízký vztah. V domácím násilí tak hraje roli **citová blízkost**, ale i **ekonomická závislost**. Navíc se jedná snad o jediný trestný čin či přestupek, v jehož případě pachatel neopouští „místo činu“ – díky určité toleranci totiž neočekává, že by za své chování mohl být odsouzen či potrestán.

Pachatel domácího násilí mívá často „dvojí tvář“. Násilně se chová většinou pouze doma, vůči svému okolí se může jevit zcela jinak. Oběť se tak často není schopna vůbec bránit. Její situaci komplikuje blízký vztah k pachateli, ale např. i pocit bezmocnosti a bezradnosti.

K domácímu násilí navíc nedochází neustále – střídají se **období násilí a relativního klidu**. V násilném vztahu se totiž projevují **tři faktory**: láska, naděje (že se vše zlepší, že se partner změní apod.) a strach. Cyklus domácího násilí, v němž se střídá období „lábánek“, vzrůstající tenze, konfliktu a „usmiřování“, se tak stále opakuje – navíc se stupňující tendencí.

Na rozdíl od osoby napadené cizím pachatelem má osoba ohrožená domácím násilím tendenci ve svém vyprávění domácí násilí minimalizovat. Je pod velkým psychickým tlakem a její ochota spolupracovat kolísá. Hledá pomoc a spolupracuje těsně po incidentu, ale často podléhá výhrůžkám a bere zpět souhlas s trestným stíháním pachatele. Stále věří ve změnu násilné osoby, cítí se osamoceně, cítí vinu, strach a nejistotu. Musíme proto chápat složitost celé situace, kde působí i vztahovost dvou osob, a vyzdvihnout sílu těch, kteří to dokázali.

FORMY DOMÁCÍHO NÁSILÍ

- **Fyzické násilí**

Bití, facky, kopance, škrce, rány pěstí či jiné fyzické útoky, ohrožování zbraní apod. Může být namířeno proti vám či proti osobám vám blízkým nebo např. vůči vašemu zvířeti.

- **Psychické násilí**

Nadávky, obviňování, pokořování a ponižování, zesměšňování ve společnosti, vyhrožování fyzickým násilím, zastrašování, odepírání spánku či potravy, vydírání sebevraždou, rozbíjení či ničení Vašich věcí, vyhrožování únosem dětí, znemožněním v zaměstnání, zbavením svéprávnosti apod.

- **Sexuální zneužívání**

Znásilnění, donucení k sexu či sexuálním praktikám, které odmítáte, ať již násilím, nebo výhrůžkami.

- **Sociální izolace**

Bránění v návštěvách rodiny či přátel, sledování telefonátů, pronásledování, nečekané „kontrolní“ návštěvy či telefonáty.

- **Ekonomická kontrola**

Omezování přístupu k penězům, neposkytování peněz na provoz domácnosti, snaha zakázat vám chodit do práce.

Domácí násilí se často vyskytuje v několika formách současně, navíc má vzrůstající tendenci – psychické násilí se často vyhroť v násilí fyzické.

PRAMENY DOMÁCÍHO NÁSILÍ

Násilí jako takové je pácháno už odedávna. Násilí v rodinách, tedy mezi nejbližšími, je staré jako sama rodina. Zarážející je, že si ubližují lidé, jejichž vztahy by měly být nejupřímnější, bez záště, bez agrese. Proč ale k násilí v rodinách vůbec dochází? Jak na straně obětí, tak na straně pachatelů se může ocitnout kdokoliv ze členů rodiny. Ve chvíli, kdy k násilí dojde, přestane rodina plnit jednu ze svých základních rolí, roli ochránitele. Ztrácí funkci útočiště, kde by měli všichni cítit jistotu a bezpečí, a stává se nebezpečným místem. Ve většině případů se oběťmi domácího násilí stávají slabší a bezbranní členové rodiny, děti, ženy nebo starší lidé.

Pokud není agrese, stejně jako i jiné povahové rysy, vrozená, kde se tedy v člověku bere? Proč se někteří z nás v průběhu života „naučí“ být agresivní a jiní zase ne? **Násilí má původ také v násilí.** Kdo byl jako dítě bit, bude s největší pravděpodobností bit také svoje děti.

Studie zabývající se násilím mladistvých ukazují, že člověk je schopen si agresivní chování vštípit velice rychle. Mnohokrát už bylo prokázáno, že pokud se dítě pravidelně stýká s násilným chováním, ať už tedy přímo (dítě je často bito) nebo je svědkem podobných událostí v rodině, několikanásobně se zvyšuje pravděpodobnost, že se z něj později stane také agresivní osoba. Tento jev se označuje za transgenerační přenos.

Pokud je dítě přítomno při útocích mezi rodiči, bezpochyby to ovlivní jeho postoj nejen k násilí samotnému, ale i jeho způsob řešení konfliktních situací. Navíc si dítě vštípí špatný model postavení muže a ženy ve vztahu i **obraz vztahu samotného.**

Děti, které mají s násilím vlastní zkušenost, mají sklony mnoho situací interpretovat negativně a nepřátelsky. Velmi rychle se začínají cítit ohroženy a snadněji se dostávají do konfliktních situací, které řeší právě agresí, protože se od nikoho nenaučily řešit problémy i jinou, klidnější a přátelskou cestou.

Oba případy, tedy násilí praktikovat i násilí akceptovat, se na dětech může podepsat tím způsobem, že mohou i v budoucnu vnímat tento druh chování jako něco naprosto normálního a běžného.

To však automaticky neznamená, že by bludný kruh násilí musel nevyhnutelně pokračovat. Negativní zkušenosti z dětství mohou vést až k mimořádně odmítavému postoji k násilí, jakož tomu je u mnoha mužů. **Zážitky z dětství mají tedy různé následky. Někdy mohou sice chování vysvětlit, ale nikdy ho nemohou ospravedlnit.**

RIZIKOVÉ SKUPINY

Násilí je volba – ti, kteří se dopouštějí domácího násilí, se mohou rozhodnout, zda se k násilnému chování uchýlí, nebo ne. Existují však rizikové skupiny lidí, u nichž je vyšší pravděpodobnost, že domácí násilí budou páchat nebo se stanou jeho oběťmi.

Rizikový muž - primárně patologická osobnost se sklony k agresi, závislostem. Změna osobnosti pod tlakem okolností - sociální stres, duševní nemoc, vznik závislosti. Psychologické studie násilných a agresivních mužů také prokazují, že jednou z příčin jejich agrese je to, že nemají nad svojí ženou žádnou moc, nebo dokonce naopak – že mají tyto ženy moc nad nimi, případně není postavení obou partnerů jednoznačné.

Riziková žena - patologická osobnost provokující muže k násilí (i nevědomě), žena závislá, nesamostatná, s nízkou sebeúctou.

Dítě - postižené dítě (tělesně, duševně), problémové dítě.

Senior - závislost, sociální izolovanost a nedostatek sebedůvěry, dlouhodobé závažnější onemocnění, návrat dospělých dětí k rodičům (často se jedná o osoby, které nejsou ve svém osobním životě příliš úspěšné, rozvedly se, přišly o byt, nemají práci, jsou závislé na alkoholu nebo jiných omamných látkách), soužití starých rodičů s duševně nemocnými dospělými dětmi (rodiče postupně ztrácí autoritu, mají z nich strach a snaží se je dostat na léčení).

Osoba se zdravotním postižením – častá závislost na pomoci druhých, nemohou se vždy účinně bránit, v tomto případě bývá domácí násilí těžké odhalit.

RIZIKOVÉ FAKTORY

Vedle běžných každodenních konfliktů může být příčinou počátku násilí ve vztahu i nějaký zlomový okamžik:

- ✓ narození potomka
- ✓ oznámím, že se chci rozejít
- ✓ rozhodneme se pro společné bydlení
- ✓ otěhotnění
- ✓ ztráta zaměstnání
- ✓ povýšení jednoho z partnerů v práci
- ✓ rozhodnu se znovu jít do práce nebo studovat

Jeden z reprezentativních výzkumů, který byl proveden v Německu, prokazuje, že nezaměstnaní partneři jsou obecně asi dvojnásobně agresivnější než zaměstnaní.

MÝTY O DOMÁCÍM NÁSILÍ

Domácí násilí bývá bohužel stále mezi mnoha lidmi obhajováno a vysvětlováno tím, že by ženy měly být podřízenějšími a muž, v případě, že uzná za vhodné, smí na záchranu své vůdčí pozice fyzického násilí využít.

To znamená, že názory společnosti na násilí jako takové jsou stále velmi rozporuplné. Na jednu stranu uzákoňujeme takové paragrafy, které násilí vysloveně zakazují a přísně jej trestají, na druhou stranu zde přežívají mýty, předsudky a názory z dávné minulosti, které násilí omlouvají a bagatelizují.

Mýty o domácím násilí vystupují jako „zaručené pravdy“. Mají podobu různých, často protichůdných tvrzení, která vysvětlují příčiny vzniku domácího násilí, chování ohrožené nebo násilné osoby. I přes veškerou snahu odborníků řada mýtů ve společnosti přetrvává a nadále tak vytváří bariéru ohroženým osobám při vyhledávání pomoci při řešení jejich situace. **Tyto předsudky přesouvají těžiště zodpovědnosti za násilné chování z násilné na ohroženou osobu.** Zmírňování viny a racionalizování jednání násilné osoby mohou připravit oběť o odvahu vyjít se svým problémem ven a začít ho aktivně řešit.

Existuje celá řada mýtů o domácím násilí, pro ilustraci uvádíme některé z nich:

- **Je agresivní opravdu jen tehdy, když se něčeho napije.**

Existuje početná skupina pachatelů, kteří i bez užití alkoholu vykazují násilné a agresivní chování. Je potřeba si tedy uvědomit, že alkohol zde nehraje primární roli, protože existuje mnoho jiných lidí, kteří také pijí, a přesto se u nich nikdy násilnické sklony neobjevily.

- **Partnerské násilí je soukromá záležitost, do které by se okolí nemělo míchat. Není vhodné se vměšovat do soukromí cizích lidí, ti by si to měli vyřešit sami.**

Jeden z důvodů přežívání domácího násilí. Násilná osoba má pocit, že má na své jednání právo, okolí ho akceptuje a tak v páčání nadále pokračuje. Ohrožená osoba naopak získává pocit, že se na podporu zvenčí nemůže spolehnout.

Neexistuje nepsané právo, které by zmocňovalo násilné osoby k právu na fyzické násilí proti svým nejbližším. Takovéto chování je klasifikováno jako trestní čin/přestupek.

- **Domácí násilí se týká jen nejnižších společenských vrstev.**

Řada výzkumů i zkušeností z praxe ukazuje, že domácí násilí se vyskytuje napříč všemi společenskými vrstvami bez ohledu na věk, příjmy, bydliště, rasu, vzdělání, náboženské vyznání či společenské postavení. Připouštíme, že v nižších společenských vrstvách je

násilí možná více vidět a může platit úměra, že čím je vyšší postavení a vzdělání násilné osoby, tím propracovanější (potažmo skrytější) může domácí násilí být. Domácí násilí může dokonce zažít i odborník, který ohroženým osobám pomáhá v rámci profese – psycholog, sociální pracovník a tyto případy jsou opravdu známy.

- **To není násilí, je to jen hádka.**

Je nutné si uvědomit rozdíl mezi násilím, hádkou a rvačkou. Hádku lze definovat jako setkání dvou (a více) přibližně stejně silných stran, kdy se každá strana snaží prosadit své stanovisko. Při rvačce pro změnu útočí všichni, nejsou zde oběti, jen pachatelé. Násilí je jiné. Vyznačuje se nerovností sil a moci zúčastněných stran. Násilná strana používá při prosazení svých zájmů fyzickou či ekonomickou převahu, násilí, zbraně, zastrašování ad. Probíhá tzv. cyklus domácího násilí.

- **Situace není tak strašná, jinak by žena odešla. Kdyby se jí to nelíbilo, odešla by.**

Odpověď, proč ohrožené osoby zůstávají v násilném vztahu, není jednoduchá. Existuje celá řada důvodů – každý z nás je od přírody vybaven jinou osobnostní výbavou, máme rozdílné zkušenosti z dětství, jsou zde obavy z reakce okolí (násilná osoba udržuje v ohrožené osobě pocit, že by jí nikdo neuvěřil). Ohrožená osoba se obává, že by mohl splnit své výhrůžky – vezme jí děti, dostane ji do blázince. Svou roli sehrává i fakt, že násilí ve vztahu neprobíhá kontinuálně a může být střídáno fázemi „líbánek“, kdy se násilná osoba omlouvá a slibuje, že se změní.

Pomoc obětem násilí znesnadňují mýty, ale také **popírání** tohoto jevu. To probíhá na několika úrovních:

- **Popírání existence domácího násilí** (žádný takový problém není)
- **Popírání závažnosti domácího násilí** (problém existuje, ale není příliš závažný)
- **Popírání řešitelnosti domácího násilí** (s tímto problémem se nedá nic dělat)

JAK DOMÁCÍ NÁSILÍ ROZPOZNAT

Při hádce se může stát, že budeme vulgární, nebo že přijde „k úrazu“ i několik kusů nádobí. Ovšem podstatné je zde jedno: mezi těmito dvěma „nepřáteli“ musí být vyrovnaná bojová pozice – musí dojít k tzv. **střídání rolí**. Násilí s sebou nese jiné faktory. Jeho cílem je toho druhého ponížit, ovládat ho a dominantně nad ním vládnout. O násilí se jedná vždy v tom případě, kdy do hry vstupuje moc, psychoteror, povyšování se, ale také za těch okolností, když je jedna a tatáž osoba **stálým** a opakovaným vítězem a ta druhá naopak **poraženým**.

VÝSTRAŽNÉ SIGNÁLY

Násilí zpočátku nepřichází ruku v ruce s agresí, není ihned doprovázeno křikem a nemusí vždy dojít na krev... V raném stádiu není spojeno s fyzickou agresí, ale spíše s duševním vydíráním, nepříjemnými a urážlivými poznámkami či mocenským chováním. Zpočátku vůbec nevědí, co se vlastně děje a co si mají myslet. Teprve později si uvědomí, že tu něco nehraje.

Jak poznat první signály blížícího se domácího násilí

- ✓ I když jste jiného názoru než partner, raději mu to nesdělíte a necháte si to pro sebe, protože chcete zachovat klid a mír.
- ✓ Vykonáváte mnoho aktivit, které nemáte příliš v oblibě, jen proto, abyste udělala svému partnerovi radost.
- ✓ Když chcete s partnerem prodiskutovat nějaké obtížné téma, stává se vám, že to často odkládáte několik dnů nebo týdnů, protože čekáte na ten nejvhodnější okamžik.
- ✓ **Necítíte se v partnerově blízkosti dobře. Nemůžete se uvolnit, protože se často obáváte jeho reakcí.**
- ✓ **Vzdali jste se už několika přátel jen proto, že je váš partner neschvaloval.**
- ✓ Souložíte se svým partnerem, i když jste nemocná, unavená, anebo když se vám prostě nechce, jen proto, že vzpírat se by bylo ještě náročnější.
- ✓ Kladete na přání a potřeby vašeho partnera větší důraz než na své vlastní.
- ✓ Dříve než si domluvíte schůzku s kolegy či přáteli, nejdříve se zeptáte svého partnera.

PARTNERSKÉ NÁSILÍ

*„Jednou, když mě manžel zase tak zbil a já pak seděla na gauči a plakala, přišla za mnou do pokoje naše dcera a zeptala se mě: **Tatínek už ti to zase udělal, vid’?** Snažila se mě alespoň trošku utěšit. Až několik dní poté jsem si uvědomila, v jakém prostředí vlastně musí mé děti vyrůstat. A když se ke mně jejich otec chová jako k té poslední, mohou mít ke mně mé vlastní děti vůbec nějakou úctu? A jaké to musí být pro ně?“*

Někteří lidé, kteří jsou si velice blízcí a navzájem znají své slabé stránky, toho začnou psychologicky využívat. Vybíjí si zlost a agresi jeden na druhém tak, jak by si to nikdy k nikomu cizímu nedovolili. Čím bližší si jsou a čím lépe se znají, o to přesněji také vědí, kde zaútočit. Kde jsou slabá místa toho druhého, jak jej lépe vydírat, zastašit či zranit. Lidé, kteří se na takový pár dívají zpovzdálí, si většinou ničeho nevšimnou.

Psychické násilí se mnohem hůře prokazuje než fyzické, kde jsou modřiny hned vidět, proto často osoby žijící v psychickém násilí tak snadno na svou situaci rezignují, zvyknou si a stále nechávají partnery stupňovat týrání, časem si už ani samy nedovedou reálně uvědomit celou situaci.

Jak jsme uvedli v kapitole „Prameny domácího násilí“, partnerské násilí negativně ovlivňuje nejen ohroženou osobu, ale má velký vliv i na děti, které jsou mu přítomny.

Ne vždy domácí násilí musí vyústit v tragický konec, ale mnohé příběhy spojuje fakt, že oběť omlouvá násilí jako projev lásky, ve vztahu setrvává, doufá ve změnu partnera... Bohužel marně, pokud se problém nezačne řešit, násilí samo od sebe nezmizí. **Prvním krokem je o problému promluvit, vždy existuje řešení.**

- **Jak vnímají násilí děti**

*„Vždycky jsem se je snažil od sebe odtrhnout, protože jsem měl **strach**, že se navzájem pozabíjí.“ (11letý hoch)*

*„Maminka plakala tak hlasitě, že jsme ji slyšeli až do pokojíčku. A tak jsme se raději **schovali pod peřinu**. Bylo to strašné. (9letá holčička)*

Děti, které jsou svědky domácího násilí mezi svými rodiči, případně jinými členy rodiny, mohou být považovány jednak za nepřímé oběti domácího násilí, za děti, které jsou psychicky týrány, jednak za děti, jejichž výchova je ohrožena nežádoucími vzory chování násilného rodiče (§ 217 trestního zákona).

Pokud se dítě potýká s domácím násilím po delší časové období, existuje zde relativně velká pravděpodobnost, že se na něm celá tato situace podepíše velmi negativním způsobem. Některé děti trpí **nespavostí** nebo mají noční můry, některé jsou až přehnaně **přecitlivělé** a potřebují citovou i fyzickou náklonnost a pozornost ve zvýšené míře. Často mívají problémy s pozorností, což také vede k tomu, že jejich výsledky ve škole jsou podstatně slabší. Jiné vykazují **agresivní** chování vůči svým sourozencům nebo jiným dětem, ale také se stává, že dítě odmítá a brání se veškerým citovým záležitostem, které mu rodiče nabízí. Tyto reakce ukazují, kolik síly dítě stojí se s touto situací emocionálně vyrovnat.

Navíc se děti musí s problémem vyrovnat také mentálně – snaží se celou věc pochopit a porozumět jí, přičemž **nehraje roli, jak je dítě staré**. Mnoho dětí nakonec dojde k názoru, že jsou vlastně ony samy jádrem celého problému, že způsobily a zapříčinily agresivní chování jejich rodiče. Mají neopodstatněné a velmi silné pocity viny. U velmi malých dětí je tento pocit, že **jsou příčinou veškerých problémů ony samy**, ještě silnější, protože si myslí, že celý svět se točí pouze kolem nich (což je adekvátní obecnému vnímání sebe sama v jejich věku).

Děti násilného rodiče nenávidí a zároveň touží po jeho zájmu, čase a lásce. „Někdy na tatínka myslím, přeji si, abych ho už nikdy nemusela vidět. Ale pak si vybavím ty

hezké momenty, které jsem s ním prožila. Třeba to, jak si se mnou hraje na schovávanou. A potom nevím, co si vlastně mám myslet.“

Jediní, komu se děti nejčastěji svěří, jsou většinou vlastní sourozenci, nebo stejně stará kamarádka či kamarád. Celou tuto situaci navíc komplikuje to, že děti, alespoň ve většině případů, velmi dobře vnímají fakt, že se o násilí nikde nemluví. Ani doma ani ve společnosti. Jenže děti si o svém problému potřebují bezpodmínečně promluvit i s nějakou dospělou osobou, která je schopna jim pomoci celou jejich situaci pochopit a vyrovnat se s ní. **Je opravdu důležité, aby byla dětem, pro ně pochopitelnou formou, vysvětlena pravá příčina problémů, se kterými se potýkají a potažmo také potlačeny jejich pocity viny.**

Děti potřebují být v kontaktu se zodpovědnou a důvěryhodnou dospělou osobou, která je schopna jim dodat odvalu k tomu, aby se otevřely a vyjádřily, co cítí.

Velice efektivní bude, když si s dítětem promluvíte o tom, co má dělat v případě, že opět nastane útok. Vhodné jsou jasné instrukce – zavřít se v pokoji, odejít z bytu k sousedce, popřípadě zavolat policii...dle věku a možností.

Důležité je, aby se děti do hádky za žádných okolností nevměšovaly. Je totiž pravděpodobné, že by i ony samy mohly přijít k nějakému zranění.

Dítě by mělo o situaci mluvit s nějakou třetí osobou – tetičkou, babičkou, učitelem...Třetí osoba dítěti poskytuje možnost mluvit o svých problémech, pocitech, strachu otevřeněji. Potom se mohou samy cítit jistěji a klidněji a s celou situací umí mnohem lépe zacházet.

Pokud je vaše nezletilé dítě přítomno při vašem fyzickém napadení, je psychicky týráno. Zvažte, zdali byste se neměla v tomto případě obrátit na orgány sociálněprávní ochrany dětí nebo přímo na orgány činné v trestním řízení. Je možné, že přerušíte spirálu násilí, která vás deptá.

NÁSILÍ NA DĚTECH

„Obžaloba ženu vinila z toho, že dala dceři schválně napít nemrznoucí směs fridex a způsobila jí tak těžkou otravu. Dítě několik hodin trpělo velkými bolestmi a přežilo jen díky péči lékařů. Děvčátku pak dala 30. srpna večer vypít čaj se smrtelnou dávkou kapaliny. Záchranáře zavolala hodinu po půlnoci, proč je dceři špatně, jim ale zatajila. Podle vyšetřovatelů stály za rodinnou tragédií pravděpodobně problémy mezi rodiči dítěte. Ty se matka rozhodla řešit tím, že se zbaví dcery a vinu svalí na svého druha.“

Terčem násilí se bohužel stávají i děti. Obecně lze popsat tři druhy násilí páchaného přímo na dětech: děti v roli svědků násilí, agresivní chování dětí a syndrom zneužívaného a zanedbávaného dítěte (CAN, zde jde o fyzické ublížení, vědomé nezabránění ublížení nebo utrpení).

- ✓ Pohlavní zneužívání – ať již dotykové (kde dochází přímo k sexuálnímu kontaktu) nebo bezdotykové (zahrnuje vystavování dětí sexuálním aktivitám, např. sledování pornofilmů nebo prostituce matky).
- ✓ Psychické týrání – útoky na sebevědomí dítěte, omezování, vyvolávání strachu.
- ✓ Zanedbávání – nedostatek péče, který dítě ohrožuje (nedostatečná výživa a lékařská péče, nedostatečná ochrana před vlivem sociálně patologických jevů, např. alkoholismem).
- ✓ Komerční sexuální zneužívání dítěte – dětská prostituce, pornografie, obchod s dětmi.

¹ Aktuálně.cz.

NÁSILÍ NA SENIORECH

„Rodina mi neustále vyhrožuje, že mě dají do domova důchodců, i když se zdržuji většinu času ve svém malém pokoji. Ani na zahradu již moc nechodím. Přitom můj důchod, který jim dávám, není až tak malý...”

Sami senioři se domnívají, že se společnost nezajímá v jejich případě o týrání dostatečně. Tuto skutečnost potvrzují i čísla, ke kterým dospěla v roce 2005 Milena Holúbková ve své bakalářské práci. Respondentům položila otázku, zda má společnost zájem řešit problematiku týrání seniorů. Většina seniorů (82%) si myslí, že společnost nevěnuje problematice týrání seniorů dostatek pozornosti. Pouze 10% respondentů odpovědělo kladně a domnívá se, že se oblastí týrání seniorů společnost věnuje dostatečně.

Starší člověk je přece stejně jako mladý schopen bránit se. Ale jsou to právě oni, senioři, kteří se mnohdy brání velmi obtížně. Nevědí, jak se mají bránit, na koho se mohou obrátit a jak řešit nesnáze svého všedního života. Mají problémy vyjádřit své obavy, popsat je nebo vyřešit, protože se převážně týkají jejich rodiny, dětí či partnera.

Finanční a materiální zneužívání je naopak v seniorském věku velmi častým jevem. V USA odhadují, že až 500 000 seniorů je vystaveno finančnímu či materiálnímu týrání. Finančním a materiálním vykořisťováním se rozumí protizákonné nebo nepatřičné používání nebo zneužívání (zpronevěra) majetku a finančních prostředků starší osoby. Řadíme sem vynucené změny vůle a jiných právních dokumentů, upírání práva na přístup k osobním financím, jejich správu, finanční obmysly (úskoky, triky, klamání) a podvody. Finanční a materiální zneužívání můžeme hodnotit od nejlehčích forem, jako je neochota financovat jídlo a ošacení, až po nejzávažnější - převody bytů a upírání důchodu. Dle WHO jde o „ilegální či nepřiměřené využívání či zneužívání majetku a zdrojů starších osob“.

U seniorů se setkáváme s obavou a strachem, když se mluví o penězích. Skrytý, ale velice často se vyskytující projev tohoto týrání, je náhlý a bezdůvodný převod majetku starší osoby jiné osobě nebo osobám. Mezi další jev řadíme mimořádný zájem členů rodiny o majetek

starší osoby a neochotu vydávat peníze za starší osobu za potřebné služby nebo péči, i když si to senior může dovolit.

- **Senior ohrožený domácím násilím v instituci**

Institucionální týrání je speciální forma týrání, ve kterém jde o tzv. utrpení způsobené institucemi, popř. nevhodnými normami. Důsledkem tohoto týrání je tzv. druhotné ponižování. Někdy můžeme hovořit o systémovém týrání, které je způsobeno systémem, jenž byl původně budován s opačným záměrem. Například v nemocnicích má pacient najít útočiště a pomoc. Ale někdy může dojít, vlivem nedostatku informací nebo nekvalitní péči, k nevhodnému zacházení.

- **Co dělat a kam se bezplatně obrátit**

V preventivních programech se seniorům v rámci prevence týrání a zanedbávání doporučuje několik rad. Jednou z nich je, aby senioři udržovali neustálý kontakt s přáteli, sousedy a známými. V případě podezření na možné týrání je seniorovi doporučeno, aby využíval služeb tísňové péče. Senior by měl vždy trvat na svých právech, jako je dodržování soukromí v bytě či v ústavu, možnosti návštěv přátel a lékaře, rozhodovat o svých záležitostech sám na základě dostupných informací. Před jakýmkoliv převodem majetku vše prokonzultovat s právníkem nebo jinou třetí osobou. S ohroženými seniory, kteří kontaktují nějakou instituci, by měl být v klidu vytvořen tzv. bezpečnostní plán, co dělat v případě napadení. Takovýto bezpečnostní plán obsahuje informace, jako např. komu senior důvěřuje, tomu by měl svěřit náhradní klíče od bytu, důležité dokumenty, lékařské předpisy nebo určitý peněžní obnos, uchovat si všechny důkazy o fyzickém násilí (roztrhané oblečení), zajistit při incidentu přítomnost svědků, mít u sebe důležitá telefonní čísla, zjistit si, kam se v případě napadení může obrátit, kdyby musel opustit domov, domluvit si signál se sousedy atd.

CO DĚLAT

Máte pocit, že jste výborná v odhadování mentálního rozpoložení vašeho partnera a registrujete i nepatrné změny jeho nálad? Pak se jedná o výstražný signál – protože tyto schopnosti jsou vlastně symptomy toho, že jste nucena se mu velice často přizpůsobovat.

V takové situaci máte v podstatě pouze dvě možnosti: můžete tento vztah okamžitě ukončit nebo se budete snažit rozdělení rozložení moci ve všem vztahu vyrovnat

Pokud se tedy rozhodnete dát tomuto partnerství ještě jednu šanci, musíte být silná a ze všech sil se snažit o to, aby se k vám váš partner choval rovnocenně, ovšem jinými prostředky, než které využívá on. Vítězem nebudete tehdy, budete-li se snažit chovat se stejně dominantně a užívat stejně podlých zbraní a prostředků jako on. Tedy snažte se fér jednat a vyžadovat, aby se s vámi jednalo stejně tak.

Nečekejte, až se tato situace vyhroťí ještě více, pak byste to měla ještě těžší. Snažte se o své situaci mluvit s někým, komu důvěřujete. S přítelkyní či kamarádem. To vám rozhodně pomůže uvědomit si, v jak komplikované a vážné situaci se vlastně nacházíte. Dále můžete vyhledat **profesionálního poradce**, ten vám může pomoci odhalit vaši pozici, dát rozhled a nadhled a pomoci se rozhodnout o dalších krocích.

PLÁNOVÁNÍ BEZPEČÍ

Co můžete udělat pro svou bezpečnost, jak se chovat a pohybovat v bytě s násilníkem, jak v případě napadení rychle a účinně opustit domov

... POKUD ZŮSTÁVÁTE VE VZTAHU S NÁSILNÝM PARTNEREM:

- ✓ Mějte u sebe vždy důležitá telefonní čísla.
- ✓ Mějte na jednom místě (např. v kabelce či tašce, kterou si můžete vzít vždy s sebou) peníze, doklady, mobil nebo telefonní kartu.

- ✓ Důležité doklady, náhradní klíče či základní oblečení si uschovejte u někoho, komu důvěřujete, nebo v zaměstnání.
- ✓ Promyslete si, kam můžete v případě akutního nebezpečí odejít (k rodičům, kamarádce, do krizového centra či azylového domu).
- ✓ Promyslete si únikovou cestu z bytu, nezůstávejte s partnerem o samotě na místech bez možnosti úniku (koupelny, kuchyně atp.).
- ✓ Řekněte někomu o tom, co se u vás doma děje.
- ✓ Požádejte sousedy o pomoc, dohodněte si s nimi nějaký signál, po kterém přivolají policii.
- ✓ Jste-li v nebezpečí, volejte policii – 158, případně linku 112.

... PO ODCHODU Z NÁSILNÉHO VZTAHU:

- ✓ Pokud odcházíte s dětmi, zanechte doma krátkou zprávu, že z důvodů stupňujícího se násilí odcházíte na dočasnou dobu i s dětmi na neutrální místo.
- ✓ Sdělte písemně majiteli domu či bytu, že se nevzdáváte nároku na byt, ale že jste nucena jej z důvodu ochrany a bezpečí pro stupňující se násilí dočasně opustit.
- ✓ Otce informujte písemně přes Oddělení sociálně právní ochrany dětí o zdravotním stavu nezletilých dětí. Toto oddělení by vám mělo být nápomocné a nesdělovat místo vašeho pobytu, pokud jste v utajeném azylovém zařízení, a pomoci vám podniknout právní kroky spojené s podáním žádosti o svěření nezletilých dětí do vaší péče.
- ✓ Zůstáváte-li ve svém bytě, můžete, pokud nemá partner v bytě trvalé bydliště: vyměnit zámek, instalovat bezpečnostní zámky a dveře (pokud tam trvalé bydliště má, výměnou zámku byste se mohla dopustit trestného činu).
- ✓ Promyslete si, koho můžete informovat o tom, že s partnerem již nežijete a pokud by se objevil poblíž domu nebo dětí, aby zavolali policii (např. když zamezuje dětem nebo vám ve vstupu do domu).
- ✓ Informujte osoby, které jsou v kontaktu s vašimi dětmi (mateřská škola, zájmové kroužky), kdo je oprávněn vyzvedávat je.

- ✓ Vyhýbejte se místům, kam jste obvykle s partnerem chodívali, nebo kde je vysoká možnost toho, že se potkáte.
- ✓ Pokud na vás partner čeká před zaměstnáním apod., vycházejte bočním východem, měňte trasu cesty domů, pokud by vás sledoval, jděte na policii.

Seznam věcí, které při odchodu nesmím zapomenout:

- ✓ občanský průkaz, pas,
 - ✓ rodné listy (můj i dětí),
 - ✓ průkaz zdravotní pojišťovny,
 - ✓ lékařské zprávy,
 - ✓ peníze, kreditní a vkladní knížky,
 - ✓ klíče od bytu, auta, kanceláře,
 - ✓ řidičský a technický průkaz,
 - ✓ léky,
 - ✓ náhradní oblečení,
 - ✓ oddací list,
 - ✓ nájemní smlouvu,
 - ✓ oblíbená hračka dítěte,
 - ✓ dokumenty o hypotéce,
 - ✓ předměty citové hodnoty.
- **Co když odejdu, ale partner mě bude sledovat, pronásledovat, vyhrožovat?**

Trestný čin nebezpečné pronásledování neboli stalking zpravidla zahrnuje dlouhodobé, nevyžádané a obavy vyvolávající kontaktování oběti známou nebo neznámou osobou. Stalker narušuje soukromí oběti opakovaným vyhledáváním kontaktu s ní (ať už prostřednictvím e-mailu, telefonu, osobně, nebo i jinak). Oběť následně čelí např. vyhrožování, slovnímu nebo fyzickému napadání, kontrole, sledování, urážkám nebo citovému vydírání. Podstatou uvedeného trestného jednání není úmysl pachatele oběť nebo jemu blízké osoby napadnout, zranit či usmrtit, ale vznik jeho důvodných

obav. Některé případy nebezpečného pronásledování bývají označovány jako **tzv. „pokračující domácí násilí“**, a to když role zúčastněných osob zůstanou po odchodu ze společné domácnosti stejné, pouze k incidentům již dochází mimo společné obydlí (často v jeho okolí, v okolí pracoviště nebo jiných místech, kde se oběť pravidelně vyskytuje). Ochrana obětí stalkingu spočívá stejně jako u obětí domácího násilí v rovině trestněprávní i civilněprávní. Odborné poradenství, psychologická podpora a pomoc při uplatňování práv obětí jsou poskytovány v poradnách pro oběti trestných činů a domácího násilí.

Pokud se podobné útoky opakují minimálně 10x, trvají alespoň čtyři týdny, vyhledejte odbornou pomoc. Nepodceňujte vlastní osobní ochranu a zvolte buď ofenzivní, nebo defenzivní obranu. Záleží na vás, jak dalece jste asertivní (bojovná).

Pokud se rozhodnete pro **ofenzivní** obranu, která znamená **konfrontaci s pronásledovatelem**, máte možnost soudní ochrany prostřednictvím žaloby na ochranu osobnosti nebo trestní oznámení pro trestný čin „nebezpečného pronásledování“.

Defenzivní obranu pociťují oběti často jako příkoří, protože mnohdy vede přes zásadní změny v osobním životě. Vychází se z tzv. **strategie nulové reakce**, kdy oběť na veškeré pokusy o kontakt nereaguje. Doporučuje se změna telefonního čísla, e-mailové adresy, změna trávení volného času, někdy přestěhování, změna zaměstnání.

ROZHODLI JSTE SE SVOJI ŽIVOTNÍ SITUACI ŘEŠIT?

Máte-li úspěš, pak si musíte především vytvořit vlastní systém obrany, dále postupně a cílevědomě shromažďovat důkazy svědčící o násilném chování partnera.

Vaše zranitelnost, ztráta sebevědomí, pocit bezmoci, sebeobviňování, emocionální labilita a depresivní ladění nejsou příčinou, ale důsledkem násilí, vyhrožování, vydírání, ponižování, omezování, zanedbávání povinností vůči vám a dětem ze strany partnera.

Co můžete dělat, jste-li fyzicky napadeni, ohrožování na zdraví nebo životě:

Snažte se otevřít okna nebo dveře!

Volejte o pomoc!

Pokud jste napadeni během volání na policii, nechte vyvěšený telefon!

Dochází-li k násilným scénám opakovaně, poučte děti (pokud jsou schopné vzhledem k věku situaci pochopit), jak se mají chovat – volat sousedy, příbuzné, policii, utéci, schovat se...

Mějte připravenou únikovou cestu!

Sbírejte důkazy:

Ukládejte si jakýkoliv důkaz o fyzickém násilí nebo zničení bytu (roztrhaný oděv, vytrhané vlasy, fotografie modřin a jiných zranění, fotografie zničeného nádobí a nábytku, oken, dveří, roztrhané povlečení, rozházené věci atd.).

Mějte seznam důvěryhodných osob, které můžete v krizové situaci kontaktovat a které budou popř. ochotny také vypovídat.

Nemáte-li možnost (foto)dokumentace, poproste důvěryhodné osoby, aby potvrdily spoušť, kterou viděly.

U lékaře:

Při jakémkoliv zranění navštivte co nejrychleji praktického lékaře (chirurga či gynekologa, i pohotovost).

Zranění, která mají za následek porušení normálních tělesných nebo duševních funkcí a znesnadňují vám (nikoli jen po krátkou dobu) obvyklý způsob života a vyžadují lékařské ošetření, zakládají trestní odpovědnost pro **trestný čin ublížení na zdraví**.

Pokud jste utrpěli vážnou, delší dobu trvající poruchu zdraví nebo jiné vážné onemocnění, prodělali mučivé útrapy, které vedly ke ztrátě nebo podstatnému snížení pracovní způsobilosti nebo měly jiné následky, kvalifikované jako těžká újma na zdraví, může být pachatel stíhán pro trestný čin těžkého ublížení na zdraví.

Povinností lékaře je vyhotovení lékařské zprávy s podrobným popisem zranění, označením osoby, která je způsobila, a předpokládanou dobou léčení.

Lékařskou zprávu pečlivě uschovejte, pořiďte si i její opis. Bude sloužit jako listinný důkaz v případě trestního řízení o náhradě škody, která vám vznikla.

Při splnění zákonných podmínek lze získat i finanční pomoc, pokud byla trestným činem způsobena újma na zdraví.

BLÍZKÝ ČLOVĚK, KTERÝ CHCE POMOCI

„Jednou jsem se konečně odhodlala svěřit se své kamarádce a pak jsem jí řekla: „Musíš tam jít se mnou, já to sama nezvládnu. A ona mě pak opravdu chytila za ruku tak, jako bych byla malé dítě a doprovodila mě až před dveře poradny.“

Má-li oběť domácího násilí někoho, kdo stojí při ní a o kom ví, že se na něj může za každých okolností obrátit, velice jí to pomáhá, stabilizuje ji to a dodává potřebnou odvahu jednat.

Co je skutečně nutné a smysluplné, vždy závisí na konkrétní situaci. Důležité je, aby lidé, kteří se oběti snaží pomoci, opravdu za žádných okolností nepodnikali něco, bez jejího vědomí či souhlasu, nebo dokonce proti její vůli. Nehraje roli, jestli přátelé rozhodnutí a přání pochopí. Opravdu v žádném případě nesmí porušit její osobní rozhodnutí.

NIKDY NEŘÍKEJTE:

- ✓ Ted' si musíme promyslet, jak by ses měla zachovat.
- ✓ Však víš, že je tvůj muž někdy podrážděný, citlivý, pod velkým tlakem... Pak je pochopitelné, že se takhle občas zachová.
- ✓ Hlavní přece je, že tě miluje, ne?
- ✓ Proč si to všechno vlastně necháváš líbit?
- ✓ Musíš jít okamžitě na policii a ohlásit to.

Ohrožená osoba často interpretuje některé věty jinak, než byly původně myšleny. Je velice pravděpodobné, že si všechno přebere tak, že je všechno nakonec její vina. Je možné, že si bude myslet, že nevhodně reaguje, nebo že se prostě špatně chová. Dávejte dobrý pozor i v tom případě, kdy jí chcete něco doporučit. Například nevinné: „Měla bys to ohlásit na policii“ může oběť vnímat jako tlak z vaší strany, a to ji pochopitelně ihned odradí. Pokud jste na ni z různých důvodů naštvaní, nedávejte to najevo. Pokuste se reagovat přátelsky a přiměřeně. Je to sice velmi těžké, ale uvědomte si, že byste jí vlastně způsobili další problémy a stres, což je poslední, co v této situaci potřebuje.

V takovém případě se totiž pravděpodobně zachová tak, že se bude snažit vaše rozhořčení utišit, což by v praxi znamenalo, že se vám přestane svěřovat a bude mlčet. Nebo se uzavře do sebe a izoluje se od společnosti, aby se zbytečně nemusela vystavovat dalšímu tlaku a stresu. Přátelé a rodina se ve většině případů snaží ženu přinutit k tomu, aby svou situaci začala okamžitě řešit. Tím si více či méně kompenzují i své pocity strachu a bezmoci. Ovšem uvědomte si, že takto jí opravdu nepomůžete. Naopak.

- **Pomoc krůček po krůčku**

Mnohem efektivnější než „akce“ je bezpochyby „strategie malých krůčků“. Ze všeho nejdříve je dobré oběť přesvědčit, že se na vás může spolehnout. Potom, i když to bude nejspíš také velice obtížné, jí vysvětlíte, že to, jak se násilná osoba chová, není v žádném případě její vina. A přesto, že objektivně usoudíte, že je bezpochyby nezbytné její situaci okamžitě řešit, snažte se s ní spíše diskutovat a ptát se na to, co chce ona sama, než spontánně jednat – to má rozhodně větší efekt.

Doporučujeme dotazy typu: „Co pro tebe mohu udělat?“ a podobně. Možná, že vaší nabídky přeci jen využije – nechá si u vás kufr s těmi nejzákladnějšími osobními potřebami, bude chtít pohlídat děti, nebo využije váš byt jako přechodné řešení bydlení. Pro už tak zatíženou oběť je velmi důležité, že s vámi a s vaší pomocí může počítat, a to je přesně to, co potřebuje. Někdy stačí pouhé: „Kdykoli mi zavolej, vážně...“ „Přijď ke mně kdykoli, kdy budeš potřebovat, slib mi to...“ Na straně druhé byste měli dávat pozor

i na sebe. Snažte se objektivně posoudit své možnosti, své psychické a fyzické síly, abyste nebyli jednoho dne tak vyčerpaní, že už nebudete moci ohrožené osobě dále pomáhat.

- **Jak pomoci?**

Pokud chcete ženě (muži/dítěti/seniorovi) z vašeho okruhu přátel či rodiny, vaší sousedce, nebo kolegyni OPRAVDU pomoci:

- ✓ Oslovte ji v soukromí. Tento rozhovor by se měl odehrávat mezi čtyřma očima.
- ✓ Snažte se ji přesvědčit o tom, že stojíte při ní, že vám může důvěřovat, a že máte pro ni a pro celou její situaci pochopení.
- ✓ Ujasněte jí, že nenese za chování svého partnera opravdu žádnou zodpovědnost a v žádném případě to není její vina.
- ✓ Opakovaně jí nabízejte pomoc. Například v podobě nabídky bydlení, naslouchání a podobně. I přesto, že bude nejdříve vaši nabídku odmítat.
- ✓ Informujte se o nabídkách poradenských zařízení v místě bydliště oběti, zjistěte jejich adresy a telefonní čísla a pak je prostě předejte.
- ✓ Nepodnikejte nic dalšího bez vědomí postižené ženy.
- ✓ Objasněte jí, že se na vás může kdykoli obrátit, a pak vyčkejte, než tak opravdu – dobrovolně – a z vlastní iniciativy udělá.
- ✓ Nic jí nevyčítejte a nepokládejte otázky tak, aby byla nucena se jakýmkoliv způsobem obhajovat.
- ✓ Zeptejte se jí, jak ji můžete pomoci, nebo co pro ni můžete udělat – jestli si přeje doprovod a podobně.
- ✓ Respektujte její rozhodnutí i v případě, že jste jiného názoru (to se týká například názorů na podání trestního oznámení).
- ✓ Pokud se dostanete do bezprostřední blízkosti násilného incidentu, dbejte samozřejmě také na to, abyste nepřišli k úrazu ještě vy. Pokud jste si například jisti, že se momentálně odehrává násilná potyčka u sousedů, neváhejte zavolat policii. Ti

mají podle zákona právo zasáhnout a jsou pro tyto a podobné situace vyškoleni a samozřejmě také ozbrojeni.

- ✓ Pokud jste byli očitými svědky incidentu, nabídněte své služby (tedy v podobě výpovědi) pro případné soudní přelíčení. Protože v případě, že se žena rozhodne celou situaci řešit oficiální cestou, bude vaši výpověď jistě potřebovat.

JAK ZAČÍT ŽIVOT BEZ NÁSILÍ

Prvním krokem pro vás může být kontakt s odborníkem, který vám poradí, jak postupovat. Na těchto místech je možné využít pomoc v obtížné situaci, ti všichni mohou poskytnout bližší informace, pomoc a podporu:

- ✓ Policie ČR,
- ✓ obecní/městská policie,
- ✓ přestupkové oddělení obecního úřadu,
- ✓ intervenční centrum,
- ✓ OSPOD,
- ✓ krizové centrum/centrum krizové intervence (pro děti a rodinu),
- ✓ manželská poradna,
- ✓ azylový dům,
- ✓ linka důvěry,
- ✓ praktičtí lékaři,
- ✓ pediatři a další specialisté,
- ✓ nemocnice (včetně sociálního oddělení),
- ✓ záchranná služba.

Pokud se ohrožená osoba, která se s domácím násilím potýká, rozhodne s tím definitivně a jednou provždy skoncovat, může využít podporu ze strany státu. Domácí násilí není soukromou záležitostí, jak by si mnozí mohli myslet. Je povinností jak policie, tak státních orgánů případy domácího násilí řešit.

Ochrana před domácím násilím je v ČR upravena zákonem č. **135/2006 Sb.**, na ochranu před domácím násilím, ve spojení se zákonem č. **108/2006.**, o sociálních službách, a dalšími. Tato právní úprava je postavena na třech vzájemně provázaných pilířích:

- ✓ policii ČR,
- ✓ intervenčních centrech,
- ✓ soudech rozhodujících ve věcech civilních.

- **1. pilíř ochrany před domácím násilím - Policie ČR**

Úkolem Policie ČR je chránit bezpečnost osob a majetku, předcházet trestné činnosti a plnit úkoly podle trestního řádu. Je možné podat trestní oznámení, kterým je policie povinna se zabývat. Policie má také rozhodovací pravomoc ve věci vykázání ze společného obydlí.

Jak probíhá trestní řízení?

Policie po podání trestního oznámení prověřuje daný trestný čin, vyhledává a zajišťuje důkazy. Když zjistí, že byl spáchán trestný čin, zahájí trestní stíhání a následuje vyšetřování. Na jeho konci může dojít k podání obžaloby. Následuje řízení před soudem.

Linku 158 volejte, pokud jste obětí nebo svědkem trestného činu, je ohrožena bezpečnost osob, majetku a veřejného pořádku nebo máte-li podezření na jakoukoliv formu terorismu. Je také možné volat přímo na nejbližší služebnu.

JAK PODAT TRESTNÍ OZNÁMENÍ?

KDO: trestní oznámení může podat kdokoli, nejen poškozený.

KDE:

- oddělení pořádkové služby Policie ČR
- na pracovišti Služby kriminální policie a vyšetřování okresního (nebo obvodního) ředitelství Policie ČR
- na státním zastupitelství

JAK:

- ústně do protokolu
- písemně
- doporučeně poštou
- osobním doručením do podatelny

Policie ČR či státní zástupce nemůže odmítnout přijetí žádného trestního oznámení.

VŽDY JE NUTNÉ SI VYŽÁDAT A USCHOVAT DOKLAD O JEHO PODÁNÍ!

Vhodné je vyžádat vyrozumění o tom, jak bylo oznámení vyřízeno – např. v písemném oznámení: *„žádám, abych byl/a vyrozuměn/a o tom, s jakým výsledkem bylo moje trestní oznámení prošetřeno ve smyslu §158, odstavce 2 trestního řádu“*. Bez tohoto výslovného požadavku Policie ČR nemá ze zákona povinnost oznamovatele vyrozumět o výsledku svého šetření.

DOPORUČUJE SE: Pro oznámení závažného domácího násilí (ohrožení zdraví a života, násilí na dětech, znásilnění apod.) existují **specializované útvary služby kriminální policie a vyšetřování**. Příklad oznámený přímo zde pak může být od začátku řešen diskrétně, kvalifikovaně a především s ohledem na nutnost hájit oprávněné zájmy oběti závažného násilného nebo mravního trestného činu.

JAK NAPSAT TRESTNÍ OZNÁMENÍ?

Forma a obsah trestního oznámení nejsou stanoveny. Doporučuje se však použít srozumitelné a stručné formulace tak, aby bylo zřejmé:

KDO: - totožnost účastníků – pachatel, poškozený, svědci (pokud oznamovatel nezná jména – uvede co nejpodrobnější popis osoby a vnějších projevů)

KDY: - doba, kdy k události došlo (okamžik nebo období, pokud je událostí více, chronologicky seřazené s uvedením souvislostí). Dobu možno odhadnout i podle jiných souběžných událostí – kulturních včetně TV programů apod.

KDE: - místo nebo místa, kde k události/tem došlo

JAK: - popis jednání všech zúčastněných osob

CO: - následky události, především škoda na zdraví a majetku a další...

ČÍM: - předměty doličné – nástroje a zbraně, ale obecně veškeré důkazy, včetně listinných

PROČ: - motiv jednání pachatele

Pokud oznamovatele na některou ze sedmi otázek nezná odpověď, je třeba, aby to do trestního oznámení výslovně uvedl – „Proč tak pachatel učinil, mi není známo.“.

NÁVRH NA VYDÁNÍ PŘEDBĚŽNÉHO OPATŘENÍ

Pro rozhodnutí o návrhu na předběžné opatření je příslušný okresní soud, v jehož obvodu máte bydliště. Musí rozhodnout bezodkladně nejpozději však do 48 hodin poté, co bylo podáno. Při podání tohoto návrhu neplatíte soudní poplatek. Se sepsáním návrhu Vám mohou pomoci např. na OSPOD nebo v poradně.

INSTITUT VYKÁZÁNÍ

Policie ČR má rozhodovací pravomoc a může na základě vykázání zajistit desetidenní ochranu ohrožené osoby **pouze na konkrétním místě**, tj. ve společném obydlí, na které se vykázání/zákaz vstupu vztahuje. K rozhodnutí o vykázání **nepotřebuje** souhlas ohrožené osoby. Desetidenní lhůtu nelze zkrátit. Do 24 hodin kontaktuje Intervenční centrum. V případě přítomnosti nezletilých dětí v rodině doručuje policie v této lhůtě (V DOBĚ VYKÁZÁNÍ NÁSILNÉ OSOBY) úřední záznam o vykázání i orgánu sociálněprávní ochrany dětí.

Podle § 45 zákona o policii ČR je vykázaná osoba povinna opustit neprodleně prostor vymezený policistou v potvrzení o vykázání, zdržet se vstupu do prostoru a styku nebo navazování kontaktu s ohroženou osobou, vydat policistovi na jeho výzvu všechny klíče od společného obydlí, které drží. **Desetidenní lhůta tak běží ode dne následujícího po dni, kdy k vykázání došlo!**

Rozhodnutí o vykázání:

- ✓ Je preventivním opatřením a má chránit ohroženou osobu před dalším možným útokem násilné osoby.
- ✓ Není sankcí adresovanou násilné osobě za nežádoucí projevy jejího chování.
- ✓ Vykázání na dobu 10 dnů - nelze zkrátit, nezávislé na vůli ohrožené osoby.
- ✓ Do 24 hodin od vstupu zašle policie záznam o vykázání IC, OSPOD, soudu.
- ✓ Policejní kontrola dodržování vykázání násilnou osobou do 3 dnů od vykázání.
- ✓ Podání námitek do 3 dnů od převzetí potvrzení o vykázání.

Bude-li v určitém vztahu docházet k dalším projevům domácího násilí i v budoucnu, lze institut vykázání uplatnit opakovaně. Rozhodnutí o vykázání/zákazu vstupu lze ve vážných případech kombinovat s trestně právními opatřeními. To znamená, že další opatření na ochranu ohrožených osob rozhodují soudy a je třeba podat trestní oznámení. Soud může uložit i zákaz kontaktu.

Takže stručně řečeno – kdo je agresivní, musí z kola ven. Dnes už oběti nemusí – navíc jako „bonus“ ke všem problémům, strachu a zranění – utíkat z vlastního bytu. Naopak osoba násilná je ten, který musí opustit dům v případě, že není schopen držet svou agresi pod kontrolou.

- **2. pilíř ochrany proti domácímu násilí – intervenční centra**

Intervenční centrum pro osoby ohrožené domácím násilím poskytuje radu či pomoc v oblasti domácího násilí a následného pronásledování. Je specializovaným sociálním zařízením, jehož činnost je zaměřena na přechodnou odbornou pomoc a nehmotnou podporu (bezpečný prostor pro vyslechnutí, rada, podpora, provázení, sdílení) osobám ohroženým domácím násilím zejména v souvislosti s policejním vykázáním násilné osoby ze společného obydlí. Intervenční centrum usiluje o zajištění bezpečí, řešení krizových situací ohrožených osob vzniklých na základě domácího násilí a o navrácení osob do běžného života.

Co a jak poskytuje?

Osobní i telefonické konzultace, krizovou intervencí, sociální poradenství, právní poradenství (např. návrh na vydání předběžného opatření), sestavení bezpečnostního plánu, zprostředkování dalších služeb ohrožené osobě.

Služby poskytované nadstandardně mohou být doprovod k lékaři, k soudu či na jednání s ostatními institucemi, psychoterapie. Služby jsou poskytovány bezplatně (ambulantně i terénně) i anonymně.

Odborně proškolení pracovníci vám poskytnou zejména v období vykázání násilné osoby psychologickou podporu, sociálněprávní pomoc a dostatek informací pro uvážlivé rozhodnutí o dalších životních krocích (rozevřou vám vějíř možností) a zprostředkují vám pomoc dalších pomáhajících služeb.

- **3. pilíř ochrany proti domácímu násilí – soudy – trestněprávní ochrana**

V situaci domácího násilí dochází k mnohým trestným činům. Po podání trestního oznámení začnou pracovat orgány činné v trestním řízení, tedy policie, státní zastupitelství, soudy.

V soudním řízení může soud rozhodnout o vydání předběžného opatření v podobě **vykázání/zákazu vstupu** či **zákazu kontaktování** ohrožené osoby. Je však důležité, aby soud dostal „návrh“ – je tedy nutné podat trestní oznámení nebo podat návrh k soudu (s tím vám mohou pomoci např. na OSPOD).

K jakým trestným činům v situaci domácího násilí dochází? Vražda, zabití, účast na sebevraždě, těžké ublížení na zdraví, obchodování s lidmi, zbavení / omezování osobní svobody, vydírání, porušování domovní svobody, poškození cizích práv, znásilnění, sexuální nátlak, pohlavní zneužití, soulož mezi příbuznými, zanedbání povinné výživy, týrání svěřené osoby, týrání osoby žijící ve společném obydlí, ohrožování výchovy dítěte, poškození cizí věci, maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání, nebezpečné vyhrožování, nebezpečné pronásledování.

- **Sociálně-právní ochrana dětí a Úřad práce**

Při městských úřadech pracují oddělení sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD). Ta zajišťují agendu týraných, zneužívaných a zanedbávaných dětí, provádí šetření v rodinách a spolupracuje s ostatními institucemi (školy, policie, lékaři, soudy, okresní státní zastupitelství atd.) a vyhodnocují situaci dítěte a ve spolupráci s dalšími institucemi zpracovávají individuální plán ochrany dítěte.

Pracovníci oddělení mohou pomoci např. se sepsáním návrhu k soudu, ale také s hledáním bydlení či sociálními dávkami. **Pokud kontaktujete OSPOD, neznamená to, že vám bude dítě automaticky odebráno.**

Sociální dávky je pak možné řešit na oddělení státní sociální podpory při Úřadu práce ČR. Podle situace lze využít dávky ze systému státní sociální podpory (přídavek na dítě, příspěvek na bydlení) nebo hmotné nouze (příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení, mimořádná okamžitá pomoc).

Přídavek na dítě – Přiznává se podle příjmu rodiny, podle věku dítěte (do 6 let: 500Kč, od 6 do 15 let: 610Kč, od 15 do 26 let 700Kč na měsíc).

Příspěvek na bydlení – Přispívá ke krytí nákladů na bydlení rodinám či jednotlivcům s nízkými příjmy. Nárok na dávku může být uplatněn 3 měsíce zpětně od měsíce, za nějž náleží. Příspěvek na bydlení je poskytován, pokud 30 % (v Praze 35 %) rozhodného příjmu v rodině nestačí k pokrytí nákladů na bydlení a zároveň těchto 30 % (v Praze 35 %) příjmů rodiny je nižší než příslušné normativní náklady na bydlení stanovené zákonem.

Příspěvek na živobytí – Jedná se o částku, která by osobě měla náležet za daný měsíc po zaplacení nutných výdajů, např. na bydlení. Například u nezaopatřeného dítěte odpovídá částka živobytí výši životního minima.

Doplatek na bydlení – Ve zvláštních případech lze doplatek poskytnout i k úhradě ubytování v pobytových sociálních službách (např. azylový dům, domov pro seniory...).

Mimořádná okamžitá pomoc – Když se dostanete do akutní krize, kterou je třeba řešit bezodkladně, může vám stát vyplatit mimořádnou okamžitou pomoc. Situace, kdy jednorázovou finanční náplast dostanete, vymezuje zákon (např. pořízení nových dokladů). Dávku lze využít také k úhradě nákladů souvisejících se **vzděláním** nebo **zájmovou** činností (nezaopatřených) dětí.

KONTAKTY NA POMÁHAJÍCÍ ORGANIZACE

AZYLOVÉ DOMY

Ideální je, když osoba ohrožená domácím násilím nalezne útočiště v rámci vlastních zdrojů nebo zdrojů osob blízkých – v širší rodině, u přátel... ale ne vždy se toto podaří, pro tyto situace může být řešením azylový dům.

Azylový dům je především bezpečné místo, kam se může oběť uchýlit před násilím – ať už dočasně, nebo ho využít jako odrazový můstek po opuštění vztahu pro vybudování nového života. Existují i azylové domy s utajenými adresami a některé azylové domy mají i školku.

V azylovém domě lze setrvat po omezenou dobu (zpravidla maximálně jeden rok), cílem je pomoci navrátit se do běžného života a nalézt vlastní zázemí. Je možné přijít bez ohlášení. Za pobyt v azylovém domě se platí. Vždy je zde k dispozici sociální pracovnice, která může pomoci s vyřizováním sociálních dávek, hledáním zaměstnání nebo bytu a dalšími problémy. Každý azylový dům má svůj vnitřní Domovní řád, který je zapotřebí respektovat a dodržovat.

Farní charita Prachatic – DŮM SV. PETRA PRO MUŽE

Záblatí 38, 384 33 Záblatí u Prachatic

Tel.: 388 310 979, 732 140 224, 731 848 318

E-mail: vedouci.azyl.zablati@charitaprachatice.cz, azyl.zablati@charitaprachatice.cz

Web: www.prachatice.charita.cz



Zaměřuje se na muže jednotlivce od 18 let do 64 let, kteří svou situaci chtějí řešit. Služba je poskytována po dobu nezbytně nutnou, maximálně však do 12 měsíců. Muži tam mohou jezdit na výlety, zapojit se do kurzů vaření nebo do kurzů dílenských prací.

Farní charita Prachatice - CHARITNÍ DOMOV SV. DOMINIKA SAVIA PRO MATKY S DĚTMI

Slunečná 1135, 383 01 Prachatice II

Tel.: 731 604 441, 388 310 274

E-mail: vedouci.azyl.matky@charitaprachatice.cz, azyl.matky@charitaprachatice.cz

Web: www.prachatice.charita.cz



Je určen pro ženy a matky s dětmi či těhotné ženy, které se neočekávaně ocitly bez přístřeší. Služby zařízení mohou využít i bezdětné ženy, které musely svůj domov opustit pro domácí násilí. V ojedinělých případech může zařízení poskytovat své služby i mužům s dětmi bez domova, kteří splňují specifické podmínky. Poskytují také materiální pomoc uživatelkám, které se ne vlastní vinou náhle ocitly bez finančních prostředků. V rámci pomoci mohou zajistit potraviny, hygienické a čisticí prostředky a ošacení.

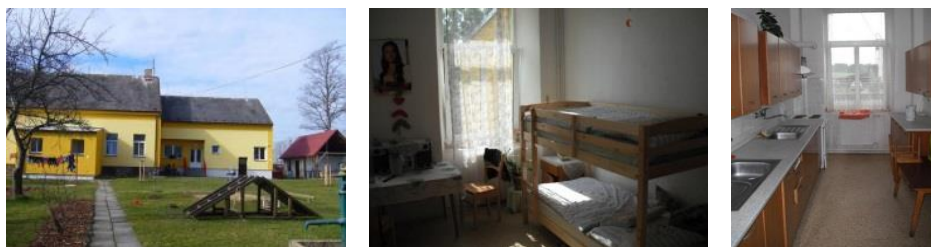
Farní charita Veselíčko - – DOMOV SV. ALŽBĚTY PRO MATKU A DÍTĚ

Veselíčko 22, 398 42 Veselíčko u Milevska

Tel.: 382 589 108

E-mail: dmdvesel@sendme.cz

Web: www.azyldumveselicko.sluzby.cz/



Domov přijímá maminky s dětmi z celé ČR. Kapacita zařízení je 30 lůžek. Počet dětí, které je možno přijmout, závisí na momentálních prostorových možnostech, jelikož Domov disponuje osmi pokoji s různou výměrou. V případě volné kapacity přijímají.

Rybka o.p.s. – AZYLOVÝ DŮM RYBKA HUSINEC

Komenského 73, 384 21 Husinec

Tel.: 388 331 274

E-mail: az.rybka@iol.cz

Web: www.rybka-az.cz



Je určen pro rodiny s dětmi, kapacita je 50 klientů, včetně dětí. Ubytování v 8 vyčleněných ubytovacích prostorech. Vybavení - váleňdy, lůžkoviny, dětské postýlky, skříně, sedací soupravy, obývací stěny, televize, ledničky, nádobí a sprchy a WC pro klienty; automatické pračky pro klienty. V každém ubytovacím prostoru je kuchyňská Linka, pro chvíle volného času i dětských aktivit je zahrada, dětské hřiště, pergola, bazén, mini ZOO, kaple.

Městský ústav sociálních služeb Strakonice – AZYLOVÝ DŮM

Budovatelská 613, 386 01 Strakonice 1

Tel.: 383 323 639, 603 326 069

E-mail: lenka.maskova@muss.strakonice.eu

Web: www.muss.strakonice.eu



Azylový dům poskytuje přechodné ubytování rodinám, osamělým matkám i otcům s dětmi, osamělým ženám i mužům, kteří nemají možnost zajistit si jiné bydlení. K dispozici je 10 ubytovacích jednotek s celkem 35 lůžky. Uživatelé sociální služby podporují kvalifikovaní sociální pracovníci.

DALŠÍ SLUŽBY, KDE NALEZNETE POMOC:

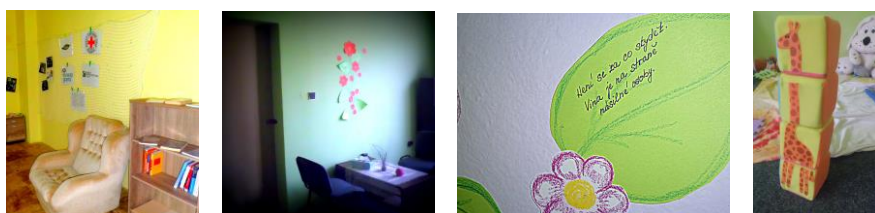
Oblastní spolek ČČK Prachatice

VRBA Vimperk – Krizové a poradenské centrum pro ohrožené domácím násilím

1. máje 74 (2. patro), 385 01 Vimperk

Tel.: 602 144 264

E-mail.: vrba@cckpt.cz, Web: www.cckpt.cz



Služba je poskytována anonymně, bezplatně a také terénně

Po, st a pá 8.30 – 14.30, út 8.30 – 12.00 a čt 8.30 – 14.30 (terén)

Poskytuje: krizovou intervenci, doprovody na úřady, k soudu, terénní práci, právní poradenství, základní sociální poradenství, psychoterapii.

Oblastní charita Vimperk - NEXUS Krizová pomoc

Krátká 125 (1. patro), 385 01 Vimperk

Tel.: 739 739 886

E-mail: centrum@fch-vimperk.cz

Web: <http://vimperk.charita.cz/>

Pondělí, středa: 14:00 – 16:00 (terénní), úterý, čtvrtek 14:00 – 16:00 (ambulantní)

Ve výjimečných situacích lze po vzájemné dohodě s uživatelem poskytnout službu i mimo tuto dobu. Je určena osobám, které se ocitly ve výjimečné krizové situaci.

Farní charita Prachatice - MOST NADĚJE

Vodňanská 7, 383 01 Prachatice (trakt A, 1. patro)

Tel.: 388 328 226, 731 598 766 , 731 598 765, 774 608 811

E-mail: kancelar@charitaprachatice.cz, most.nadeje.prachatice@charitaprachatice.cz

Web: <http://prachatice.charita.cz/>

Most naděje je služba určená lidem, kteří se ocitli ve vážné sociální situaci, se kterou si nevědí rady a nejsou schopni sami tento problém řešit. Jedná se o službu základního sociálního poradenství, která se poskytuje v terénu, tedy v místě, kde uživatel bydlí či pracuje.

ODBOR SOCIÁLNÍCH VĚCÍ A ZDRAVOTNICTVÍ MĚÚ VIMPERK

Nad Stadiónem 199, Vimperk II

Po 07.30 - 11.30 12.30 - 17.00

St 07.30 - 11.30 12.30 - 17.00

Mgr. Jana Korbelová, vedoucí odboru

Tel.: 388 459 029, 725 043 967,

E-mail: jana.korbelova@mesto.vimperk.cz

další kontakty: 388 459 021 (23) (24) (27) (43) (45), 725 043 968, 602 161 687

MĚSTSKÁ POLICIE VIMPERK

Kaplířova 65, 385 01 Vimperk

Peter Macorlík, vrchní strážník

Tel.: 388 414 218, 606 178 724, telefon přes vysílačku 388 414 365, tísňová linka 156

E-mail: mestska.policie@mesto.vimperk.cz, peter.macorlik@mesto.vimperk.cz

www.mep.vimperk.cz

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY - Obvodní oddělení PČR Vimperk

1. máje 73/7, 385 01 Vimperk

npor. Bc. Jan Kurz

Tel.: 974 236 780, tísňová linka 158

E-mail: ptoopvimpe@mvcv.cz

www.policie.cz

Služební obvod: Vimperk, Zdíkov, Stachy, Šumavské Hoštice, Sv. Máří, Čkyně, Vacov, Bohumilice, Bošice, Buk, Lčovice, Nicov, Vrbice, Zálezly, Žárovná

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY - Obvodní oddělení PČR Horní Vltavice

Horní Vltavice 5, 384 91 Horní Vltavice

npor. Bc. Ladislav Drabeš

Tel.: 974 236 760, tísňová linka 158

E-mail: ptoophvlt@mvcv.cz

www.policie.cz

Služební obvod: Horní Vltavice, Nové Hutě, Kvilda, Borová Lada, Kubova Huť, Lenora, Strážný

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY - Služba kriminální policie a vyšetřování Prachatice

Krajské ředitelství policie jihočeského kraje – Územní odbor Prachatice – oddělení obecné kriminality SKPV

nrap. Martin Mrázek – vrchní inspektor

Pivovarská 4, 383 01 Prachatice

Tel.: 974 236 445, 974 236 905, 725 851 810

E-mail: Pt.ook@pcr.cz, pt.med@pcr.cz

Web: www.policie.cz

ÚŘAD PRÁCE ČR - kontaktní pracoviště Vimperk - Státní sociální podpora

Nad Stadiónem 199, Vimperk II

Po a st: 8:00 - 12:00, 13:00 - 17:00

Út a čt: 8:00 - 11:00

Pá 8:00 - 11:00 (jen příjem žádostí a pozvaní)

Mgr. Jitka Bednarčíková, ředitelka, Bc. Jana Ludvíková (Státní sociální podpora)

Tel.: 388 402 875, 388 302 261

E-mail: podatelna.up@pt.mpsv.cz

Web: portal.mpsv.cz/upcr/kp/jhc/kop/vimperk

KreBul o.p.s. - Občanská poradna

Nad Stadiónem 199, Vimperk II (odbor sociálních věcí a zdravotnictví)

Tel.: 388 424 196, 723 123 093

E-mail: poradna@krebulo.cz

Web: <http://www.krebulo.cz/obcanska-poradna>

Středa 7:30-11:30, 12:30-17:00.

Občanská poradna poskytuje rady, informace a pomoc všem lidem, kteří jsou v nepříznivé sociální situaci, nebo jim taková situace hrozí, neznají svá práva a povinnosti, dostupné služby nebo nejsou schopni vyjádřit své potřeby a hájit své oprávněné zájmy. Je nezávislým místem bezplatné, důvěrné a nestranné pomoci.

PROBAČNÍ A MEDIAČNÍ SLUŽBA

Hradební 435, Prachatice

Tel.: 737 247 463, 734 362 905, 778 492 746

E-mail: kosarova@pms.justice.cz, burianova@pms.justice.cz, pvaculka@pms.justice.cz

Web: www.pmscr.cz

Probační a mediační služba poskytuje informace obětem trestných činů (v trestně právním řízení, tedy ještě před rozhodnutím soudu), konzultace ve Vimperku je možná po domluvě.

KLINICKÝ PSYCHOLOG PhDr. ANNA KLIMPEROVÁ

Nemocniční 204, Prachatice

Tel.: 388 316 241

E-mail: aklimperova@quick.cz

Po – pá 8:00 – 12:00, 13:00 – 16:00

PSYCHIATRIE - MUDr. HELENA HAVLOVÁ

Nad Stadionem 484, 38501 Vimperk

Tel.: 388 415 597, 734 433 116

E-mail: helena.havlova@ordinace.mediclinic.cz

Web: www.mediclinic.cz

Po – pá: 8:30 – 13:00 (mimo úterý)

NEMOCNICE VIMPERK - ORDINACE PRO DĚTI A DOROST

MUDr. ZDEŇKA SLEPIČKOVÁ A MUDr. MARTIN GREGORA

Pivovarská 28, 385 01 Vimperk

Tel.: 388 400 166, 388 400 100

Po, út a čt 8:00 – 11:30, 13:00 – 15:30, st 8:00 – 11:30, pá 12:30 – 15:30

MUDr. LENKA ŘEZNÍKOVÁ – PRAKTICKÁ LÉKAŘKA PRO DĚTI A DOROST

Krátká 125/18, 385 01 Vimperk

Tel.: 734 523 238

E-mail: reznikova@detska-doktorka.cz

Po, út a čt 7:30 – 11:30, 12:30 – 14:30 hodin, st a pá 7:30 – 11:30

MUDr. MILOSLAVA WEINGARTOVÁ – PRAKTICKÁ LÉKAŘKA PRO DĚTI A DOROST

Krátká 125/18, 385 01 Vimperk

Tel.: 388 411 640,

E-mail: m.weingartova@seznam.cz

Po, út, čt 7:30 – 11:30, 13:00 – 15:30; st 7:30 – 11:30, 13:00 – 18:00, pá 7:30 – 11:30

MUDr. KAREL ŘEŘICHA - PRAKTICKÝ LÉKAŘ PRO DOSPĚLÉ

Nad Stadionem 484, 385 01 Vimperk

Po, út, čt a pá 7:30 – 12:00, st 7:30 – 12:00, 15:00 – 17:00

MUDr. HANA DOLEŽALOVÁ - PRAKTICKÝ LÉKAŘ PRO DOSPĚLÉ

Nad Stadionem 484, 385 01 Vimperk

Tel.: 388 415 870, mobil: 722 494 801

Po, st, čt a pá 7:00 - 13,00, út 12:00 – 18:00

MUDr. APPELTOVÁ ZUZANA – PRAKTICKÝ LÉKAŘ PRO DOSPĚLÉ

Pasovská 175/5, 385 01 Vimperk

Tel.: 388 411 290, 734 433 125

E-mail: veronika.ratajova@ordinace.mediclinic.cz

Po 8:00 - 15:00, út a čt 8:00 - 14:00, st 12:00 - 18:00, pá 08:00 - 13:00

INTERVENČNÍ CENTRUM PRO OSOBY OHROŽENÉ DOMÁCÍM NÁSILÍM ČB

Kanovnická 11/390, České Budějovice 370 01 (2. p., vchod od Mlýnské stoky)

Tel.: 386 323 016, 603 281 300

E-mail: intervencnicentrum@charitacb.cz

Web: <http://www.dchcb.cz/sluzby-a-projekty/intervencni-centrum/>

Po 13:00 – 18:00, út - čt 8:00 – 12:00, 13:00 – 16:00, pá pro objednané.

INTERVENČNÍ CENTRUM PRO OSOBY OHROŽENÉ DOMÁCÍM NÁSILÍM ČB

DETAŠOVANÉ PRACOVISTĚ TÁBOR

Vančurova 2904, 390 01 Tábor (budova Jihočeské univerzity, přízemí vpravo, č. dveří 108).

Tel: 731 619 842

E-mail: ictabor@charitacb.cz

Út 9:00 - 12:00, 12:30 - 17:00, st 9:00 - 12:00 (12:30 - 17:00 pro objednané)

DETAŠOVANÉ PRACOVISTĚ STRAKONICE

Smetanova 533 (bývalý okres, 2. patro č. dveří 43)

Tel.: 731 619 844

E-mail: icstrakonice@charitacb.cz

Po 9:00 - 12:00, 12:30 - 17:00

Bezplatné nonstop

Senior telefon (Život 90)

800 157 157

linky:

Linka bezpečí

116 111

(pro děti a mládež)

Bílý kruh bezpečí

116 006

(Linka pomoci obětem kriminality a domácího násilí)

Další linky:

SOS linka ROSA

602 246 102, 241 432 466

Linka seniorů

800 200 007

ODBORNÁ LITERATURA A DALŠÍ ZDROJE

- BURIÁNEK, J. KOVAŘÍK, J. ZIMMELOVÁ, P. *Domácí násilí - násilí na mužích a seniorech*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2006, 108 s. ISBN 80-7254-914-6.
- BUSKOTTE, Andrea. *Z pekla ven: žena v domácím násilí*. Vyd. 1. Editor Lucie Vaníčková Horníková. Brno: Computer Press, 2008, 176 s. ISBN 978-80-251-1786-6.
- CIMRMANNOVÁ, Tereza. *Krise a význam pomáhajících prvního kontaktu: aplikace v kontextu rodinného násilí*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2013, 197 s. ISBN 978-80-246-2205-7.
- CONWAY, Helen L. *Domácí násilí: příručka pro současné i potenciální oběti se zákonem č. 135/2006 Sb. platným od 1. ledna 2007*. 1. vyd. Praha: Albatros, 2007, 158 s. Albatros Plus. ISBN 978-80-00-01550-7.
- DALIGAND, Liliane a Véronique BEDIN. *Násilí v partnerských vztazích*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2014, 141 s. ISBN 978-80-262-0718-4.
- KALVACH, Z., ONDRUŠOVÁ, J., ŠNEJDRLOVÁ, M. *Hodnocení sociálních souvislostí*. In *Geriatrické syndromy a geriatrický pacient*. Praha: Grada, 2008. kpt. 3.3.6., s. 104-108. ISBN 978-80-247-2490.
- MARREWA, Al. *Nenechte si ubližovat*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2002, 263 s. ISBN 80-7178-510-5.
- ŠEVČÍK, Drahomír a Naděžda ŠPATENKOVÁ. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2011, 186 s. ISBN 978-80-7367-690-2.
- VOŇKOVÁ, Jiřina. *Vaše právo!: první právní pomoc ženám, obětem domácího násilí*. 7., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: proFem, 2012, 94 s. ISBN 978-80-904564-0-2.
- Život 90. In Vavrečková, M. *Týrání a zanedbávání seniorů*. Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita, 2008.

- *Piata žena: aspekty násilia páchaného na ženách*. 1. vyd. Bratislava: Aspekt, 2001, 385 s.
Knížná edícia feministického kultúrneho časopisu Aspekt. ISBN 80-85549-28-x.

Legislativa

- zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky
- zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
- zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

INTERNETOVÉ ZDROJE:

- Národní strategie prevence násilí na dětech v ČR na období 2008 – 2018. Dostupné na: <http://www.vlada.cz/scripts/file.php?id=61422>.
- <http://www.penize.cz/davky-v-hmotne-nouzi/297708-kdyz-si-sahnete-na-dno-mimoradna-okamzita-pomoc-v-roce-2015>
- Veřejnost a domácí násilí. Stemmark. Výzkum pro organizaci Čas robinsonů. Dostupné na: <http://casrobinsonu.cz/wp-content/uploads/2015/06/06-prezentace-cas-robinsonu.pdf>
- Acorus (<http://www.acorus.cz/cz/domaci-nasili/info-o-domacim-nasili.html>)
- Aktuálně.cz (<http://zpravy.aktualne.cz/regiony/karlovarsky/matka-otravila-dceru-fridexem-za-mrizemi-stravi-25-let/r~i:article:699883/>)
- Intervenční centrum Liberec (<http://intervencni-centrum.cipslk.cz/domaci-nasili/myty-o-domacim-nasili>)
- Město Vimperk (zdroj: <http://www.vimperk.cz/36/cz/normal/odbory-mestskeho-uradu-vimperk/?artid=39&lang=cz&mode=normal#.VdziwRsVit8>).
- Ministerstvo práce a sociální věcí, integrovaný portál (<http://portal.mpsv.cz/soc>)
- www.domacinasili.cz
- Policie ČR (<http://www.policie.cz/clanek/trestni-rizeni.aspx>,
<http://www.policie.cz/clanek/postup-pri-podani-trestniho-oznameni.aspx>, (zdroj:
<http://www.policie.cz/clanek/domaci-nasili-644841.aspx>)

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

OSPOD = Orgán sociálně-právní ochrany dětí

WHO = Světová zdravotnická organizace (World Health Organization)

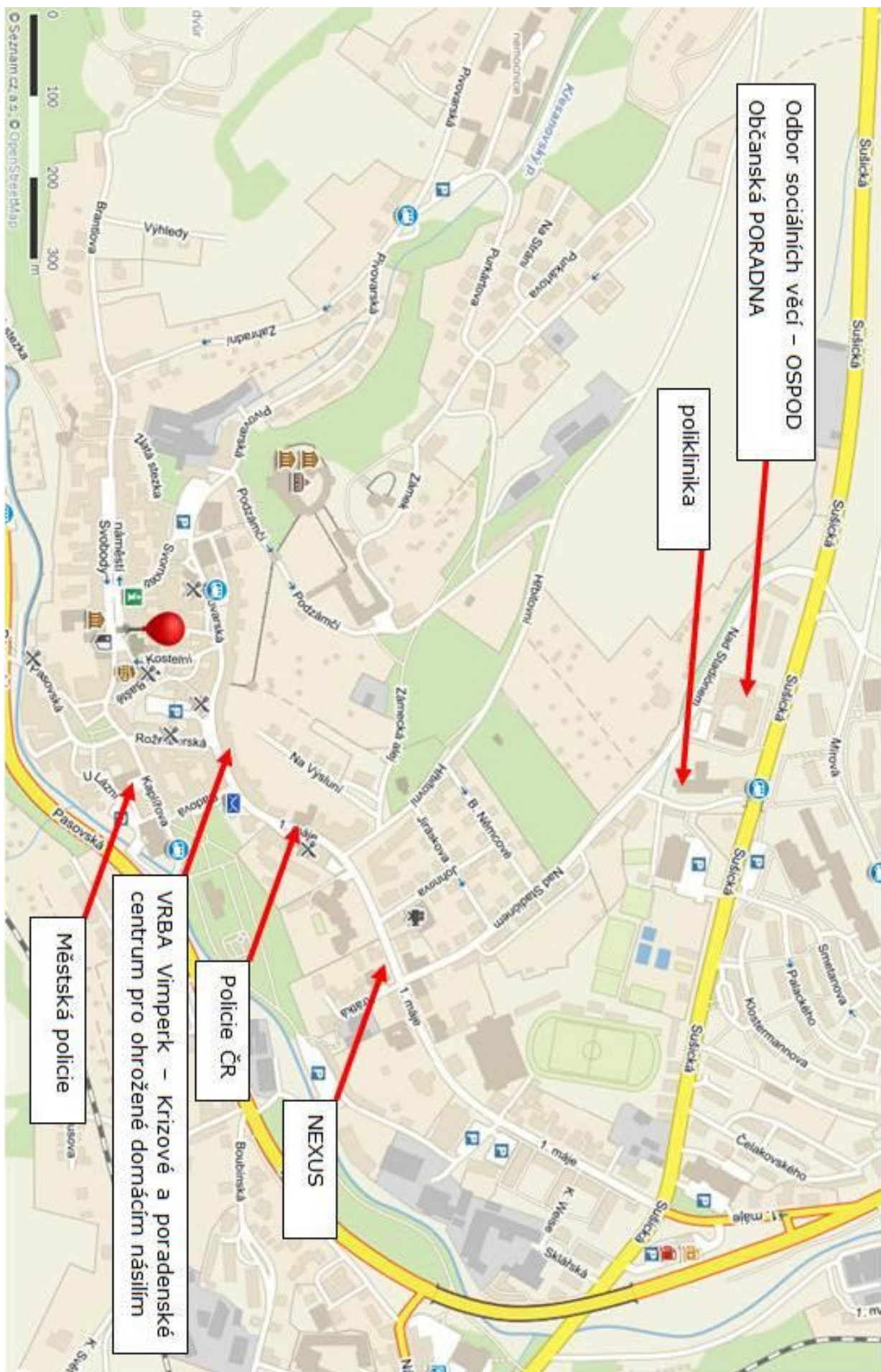
CAN = Syndrom CAN = Syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte (Child Abuse and Neglect)

SKPV = Služba kriminální policie a vyšetřování

MUDr. = Doktor veškerého lékařství. Uvádí se před jménem (medicinae universae doctor)

VÝZNAM ODBORNÝCH SLOV

STALKER = Přeloženo z anglického jazyka, znamená stalking "štvaní zvěře po stopě". V lidské společnosti však má toto slovo ještě jeden význam - v českém jazyce se obvykle používá pojmu „nebezpečné pronásledování“. Zvláště slavné zahraniční, ale i ty české celebrity jsou v tomto smyslu postiženy stalkingem docela často. Jedná se totiž o chorobné pronásledování jednoho člověka druhým, mnohdy až do velmi absurdních (ale o to nebezpečnějších) rozměrů.



POZNÁMKY:

„Špatná zpráva je ta, že čas letí. Dobrá zpráva je ta, že vy jste pilot.“

NEDRŽTE TO V TAJNOSTI, I KDYŽ JE TO PRO VÁS NESMÍRNĚ TĚŽKÉ

Zpracovala: Bc. Zuzana Pelikánová, DiS., ředitelka Úřadu Oblastního spolku ČČK Prachatice,

Bc. Jaroslava El Asmai, sociální pracovnice projektu,

realizační tým projektu VRBA Vimperk – Krizové a poradenské centrum
pro ohrožené domácím násilím

Oblastní spolek ČČK Prachatice, 2015

Dostupné na www.cckpt.cz

Tato brožura je určena pro další využití.

